

AVDH Bélyegző

Pest Vármegyei Kormányhivatal
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és
Hulladékgazdálkodási Főosztály

Üi.: Szöllősy-Nagy Anett
Hiv.szám: PE/KTHF/03780/2025.

Budapest
Mészáros u. 58/b.
1016

Tárgy: Pilisjászfalu 042/1, 043, 044/7 hrsz-ú ingatlanokon lévő „Piliscsaba I. mészkőbánya”-ra vonatkozó teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálati eljárás – észrevételek benyújtása

Tisztelt Környezetvédelmi Hatóság!

Hivatkozással a tárgyi eljárással összefüggésben a T. Hatóság által 06.16-án, a helyi jegyző által 06.18-án közzé tett felhívásra, az alábbiakban részletezzük észrevételeinket.

A probléma:

A bánya hatása a településre duplán káros:

- egyrészt az általában havonta 1-, max 2-szer végzett, különböző erősségű robbantások (általában 1-2 db/alkalom) szeizmikus hatásai,
- másrészt a robbantás, ill. feldolgozás, szállítás következtében folyamatosan elszennyezett porszennyezés (elsősorban az ülepedő por) miatt.

Mindez a Natura 2000-es területen, ill. annak közvetlen szomszédságában, a lakóházaktól légvonalban 200-300 m-re történik. A hosszú, forró, csapadékmentes nyarakon a szennyezés még erősebb, mely szemmel látható: a növényzetet és minden kültéren elhelyezett tárgyat nagyon rövid időn belül vastagon belep a fehér, szinte lemoshatatlan mészkőpor. Az itt élők életminőségét a porszennyezés jelentősen rontja, egészségét – nagy valószínűséggel – negatívan befolyásolja, az ingatlanjaik értéke csökken, emiatt gazdaságilag is hátrányosan érinti őket.

Észrevételek a dokumentációban foglaltakhoz:

1. A dokumentáció 53. oldalán szerepel: „A bánya normál üzemelése során a bányaterületet magában foglaló ingatlanokon a kialakuló légszennyező anyag koncentráció nem haladja meg a 4/2011. (I.14.) VM rendeletben megadott határértékeket. ... a határértékek a bányatelek határvonalain belül teljesülnek.”
„Fentiek alapján a bánya levegőminőségre gyakorolt hatása nem számottevő. A bánya megfelelő művelésével a levegőre gyakorolt hatások elviselhető mértékűek, határérték túllépésre nem kell számítani.”
99. oldal: „A vizsgált tevékenység szabályosan végzett üzemi körülmények között a környezetet nem szennyezi.”

100. oldal: „A bánya eddigi működtetése jelentős környezetterheléssel nem járt, környezetszennyezést nem okozott. A terhelési határértékek túllépésére nem kell számítani, a hatásterület védendő területeket várhatóan nem érint.”

Az előző engedély 2015-től van érvényben. Az engedélyben nem írtak elő rendszeres levegőminőség ellenőrzést és ilyen vizsgálat elvégzését ebben az időszakban a jelenleg beadott dokumentáció sem említi. A kérelemben szereplő dokumentumok szerint idén áprilisban (10 év alatt egyszer), még viszonylag kedvező (nedvesebb) légköri viszonyok között történt szállópor (24 óra) és ülepedő por vizsgálat (1 hónap). A vizsgálati jegyzőkönyvben látható, hogy a 24 órás mérés szinte teljes szélcsendben történt! Az eredmények nem érték el a határértékeket, de ennek az egyetlen mérésnek az alapján nem jelenthető ki, hogy az elmúlt időszakban nem történt ilyen! Mivel nem volt folyamatos mérés (monitoring), nem tudható, hogy az elmúlt 10 évben történt-e határérték túllépés és ha igen akkor hányszor és milyen mértékű. Fontos: „Egy mérés nem mérés!” **Tíz év alatt egyetlen mérés alapján nem deklarálható, hogy a bánya nem szennyez, hiába próbálja ezt sulykolni a dokumentáció szerzője!!!** A mérés értékei a hosszú, csapadékszegény/csapadékmentes, száraz nyári időszakban, vagy szelesebb időszakban valószínűleg nem lennének ilyen kedvezőek.

2. Az ülepedő por a mérési jegyzőkönyv összefoglaló táblázata szerint 0,99 – 1,86 g/m²/30 nap közötti értékeket adott.

Itt megjegyzendő, hogy az ország különböző településein az Országos Levegőtisztaságvédelmi Monitoring rendszer telepített mérőhelyein általában 8-12 g/m²/30 nap értékek találhatók!

3. A dokumentációban több helyen szerepel, hogy a porszennyezés „már a bányatelek határon határérték alatti terhelést okoz”, „a határérték már a bányatelek határán belül teljesül”.

Általánosságban, egyetlen mérés alapján ez így nem jelenthető ki, csupán az, hogy a mérés időpontjában mi teljesült!

4. A dokumentáció 37. oldalán olvasható, hogy „a nehézgépjárművek sebessége a bánya területén, a belső nem szilárd burkolatú úthálózaton max. 5 km/h”.

Az előírás ez, de valószínűsíthető, hogy a gyakorlatban ezek a gépjárművek nem egy gyalogos sebességével közlekednek.

5. A dokumentáció térképe szerint a levegővédelmi hatásterület 59 m.

Ha elfogadjuk is, hogy a számítás jó, ez az érték akkor is elég optimistának tűnik, ha pl. megnézzük a robbantásról készült korábbi videofelvételt () és feltételezzük, hogy nem állandó szélcsend uralkodik. A bányától 200-300 m-re lévő épületek lakói szenvednek leginkább a mészkőportól, olyan utcákban is (Írinyi, Alagút, Felső vasút sor), ahol aszfalt van, tehát a környező, nagyon kis forgalmú, burkolat nélküli utcák porzása nem befolyásolja ezt.

6. Az uralkodó szélirány (ÉNY – DK) a falu szempontjából szintén kedvezőtlen, mert az a port a bánya felől a lakott település felé fújja.
7. A dokumentáció 38. oldalán olvasható: „a meredek sziklafalak szélármékoló hatásának következtében a képződő por a képződésének helye közelében a bányatelek határain belül leülepszik”.

Ez ilyen egyértelműen nem jelenthető ki, nagy valószínűséggel ez csak a keletkező por egy részére igaz! Ez a rész nagyban függ az éppen aktuális mikroklimatikus viszonyoktól, ill. attól, hogy a bányaművelés melyik technológiai szakaszának (pl. közlekedés, feldolgozás, robbantás) porkibocsátásáról beszélünk. Robbantáskor például nagyon rövid idő alatt egyszerre nagyon nagy mennyiségű por szabadul fel, mely „kedvező” szélerősség és szélirány esetén a lakott terület felé terjed és ott ülepszik le.

8. A 2015-ben kiadott engedély 3.1. pontja szerint: „A tevékenység végzése során az elérhető legjobb technikán alapuló műszaki intézkedések végrehajtásával kell a levegőterhelést megelőzni, illetőleg a legkisebb mértékűre csökkenteni.”

A dokumentációban több helyen szerepel, hogy a vállalkozó „az elérhető legjobb technológiát használja”.

A közlekedő utak (a külszíni létesítmények felsorolása szerint: 800 m hosszú, **köves út**, a mérlegeknél aszfaltozva), depók tartályos autóval és telepített vizes porlekötő rendszerrel történő locsolása egy ekkora létesítmény esetében csak látszatintézkedés, ennek hatása valószínűleg igen csekély, különösen a nyári meleg, száraz hónapokban. Ekkora terület pormentesítése ezzel a módszerrel hatékonyan nem lehetséges. A dokumentációból nem derül ki, hogy a telepített vizes porlekötő rendszer hány pontot foglal magában, az utak hány százalékán működik. (Tudja-e a vállalkozó igazolni, hogy hány m³ vizet használt el pormentesítésre?)

Emellett a fúrógépnél említi porelszívó berendezést.

A szálló por feldolgozás közbeni – részleges - megkötésére ma már létezik ipari párasítási technológia, de ilyenről a dokumentáció nem tesz említést, így valószínűsíthető, hogy ilyet nem alkalmaznak. Ebben az esetben viszont nem jelenthető ki, hogy a lehető legmodernebb technológiát használják és mindent megtesznek a kiporzás elkerülése érdekében és a kibocsátás további csökkentésére jelen állapotban nincs lehetőség.

Az engedély szerint: „A rakodás és anyagszállítás során megfelelő műszaki intézkedésekkel biztosítani kell, hogy a mozgatott anyag légszennyezést ne okozzon.”

A dokumentációban leírtak szerint: „...rakodást csak megfelelő időjárási körülmények között végeznek”. Ez pontosan mit jelent? – száraz, szeles időben – akár több napra - leállítják a munkavégzést?

Összefoglalva:

A sok éve tapasztalt – elsősorban „üledő por” – szennyezés a bánya területén kívül (a lakott területen) jól észlelhető (a lerakódások láthatók), ez ellentmond a tanulmány elméleti megfontolásainak! Vagyis: **A POR HATÁSA A LAKÓTERÜLETEN JELENT-KEZIK!**

Ezért kérjük, hogy

1. a Hatóság végeztesen, független mérést a kritikus nyári hónapokban (július, augusztus) az engedély kiadása előtt;
2. kötelezzék a bányát, hogy az érintettekkel egyeztetett üledő por monitoringot létesítsen 3-5 mérőponttal a kritikus területen;
3. kötelezzék a bányát, hogy szálló por méréseket végeztesen évi 12 alkalommal, főként a robbantások hatásainak vizsgálatára;
4. kötelezzék a bányát, hogy – miután a nehezebb szálló porrészek (PM10) rövidebb távon kiüllednek -, a kisméretű (PM2,5), a légutakra veszedelmesebb hatású por alkotó részecskék mérését is rendszeresen végeztessen el;
5. a Hatóság az engedélyt rövidebb időszakra (pl. 5 év) adja ki, melyet a hosszabb időtávú, rendszeres mérések eredményeinek tükrében vizsgálják felül;
6. kötelezzék a bányát, hogy a nyári száraz időszakban (július, augusztus) csökkentsék a termelést (pl. robbantások tiltása, feldolgozás korlátozása);
7. kötelezzék a bányát, hogy alkalmazzon ipari párásítást a kritikus pontokon és gépeknél a szálló por megkötése érdekében

Pilisjászfalu, 2025.07.03.

Tisztelettel: